

Jak smakuje Podgórze? Słyszymy od razu dziesiątki odpowiedzi – bo każdemu inaczej. W czasie tegorocznych XX już Podgórskich Dni Otwartych Drzwi smakami karmić będziemy i ciało, i duszę, bo jak inaczej poznać smaki dziedzictwa. Podgórze jest czekoladowe, słone, pachnie chlebem, od czasu do czasu kawą, także zbożową, w niektórych zakamarkach czujemy też ostrą woń wódki Krakus. Zdecydowanie smakuje wodą siarczanową z Uzdrowiska Mateczny-Zdrój, niektórym zaś pozostaje w pamięci smak „buzera” albo papryki od „Bułgarów”, jakie jeszcze? Smaki, które przypomnimy, albo odkryjemy, rozpoznawać będziemy wszystkimi zmysłami, smaki usłyszymy, zobaczymy, smaki sobie przypomnimy, opowiemy o nich, wreszcie je poczujemy! Od smaków i zapachów dzieciństwa, przez szaleństwa młodości, przez strach wojny i lęk przed rozstaniem, po smak radości, wolności, ulubionego, najlepszego baruchowskiego chleba i wszechogarniający niegdyś Podgórze słodki, beztroski smak czekolady. Dokąd zaprowadzą nas smaki dziedzictwa, ile rozpoznaliśmy i gdzie mają swoje źródła – zobaczą, poczują, usłyszą Państwo sami, zapraszamy!

Stowarzyszenie PODGORZE.PL

Przypominamy o obowiązku zachowania reżimu sanitarnego.

W przestrzeni zamkniętej uczestnicy zobowiązani są do zakrywania maseczką ust i nosa.

PIĄTEK, 24 WRZEŚNIA – INAUGURACJA

godz. 17.30 – dziedziniec Muzeum Podgórza, ul. Limanowskiego 51

XX Podgórskie Dni Otwartych Drzwi rozpoczniemy w progach Muzeum Podgórza, które powita nas wspomnieniem najbardziej wyrazistych smaków podgórskiego dziedzictwa. Jak zatem smakowało Podgórze? Dowiemy się w piątek o 17.30. Z Muzeum wyruszymy na spacer tropem smaków i zapachów Podgórskiej historii, które doprowadzą nas do prawdziwego skarbcza smaków dziedzictwa, a mianowicie na podwórko Zespołu Szkół Gastronomicznych nr 2 im. Odonu Bujwida. Tam będziemy ucztować i świętować jubileusz Podgórskich Dni Otwartych Drzwi.

Prowadzenie: zespół Muzeum Podgórza oraz Stowarzyszenie PODGORZE.PL

SOBOTA, 25 WRZEŚNIA – OBIEKTY

Stopień Wodny “Dąbie” WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

ul. Ofiar Dąbia (wejście od strony Krakowa)

godz. 10.00, 11.00, 12.30 (grupy po 20 osób)

Od ponad pół wieku ułatwia żeglugę na Wiśle w centrum Krakowa, jest też mostem łączącym Grzegórzki z Podgórzem. A jak wygląda w środku, jak pracuje i jakie tajemnice kryje? O tym opowie Konrad Myślik (Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie).

Dom Prowincjalny Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi
ul. Parkowa 11B WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

godz. 10.00 (grupa 30 osób)

Poznamy historię zgromadzenia działającego od końca XIX wieku i założonego w 1959 roku domu zakonnego, zobaczymy m.in. kaplicę z relikwiami założyciela i witrażami z podgórskiego zakładu Paczków. Posłuchamy opowieści o założycielu św. Arcybiskupie Zygmuncie Szczęsnym Felińskim, tajemnicy uzdrowienia i zakonnej codzienności.

Fabryka Emalia Oskara Schindlera, oddział Muzeum Krakowa
WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

ul. Lipowa 4, www.muzeumkrakowa.pl

godz. 10.00 - 17.00 - indywidualne zwiedzanie wystawy czasowej „Rozstania - poszukiwania. Wojenne losy krakowian” (100 osób).

Wystawa opowiada o tragicznych wydarzeniach z okresu II wojny światowej z perspektywy indywidualnej mieszkańców Krakowa. O swoich wojennych doświadczeniach opowiadają zarówno ci, którzy opuścili miasto w momencie wybuchu wojny, jak i ci, którzy sprowadzili się do niego później. Ich droga do Krakowa trwała niekiedy latami i wiodła przez kilka kontynentów.

godz. 16.00 - 17.30 - oprowadzanie tematyczne po wystawie stałej Kraków - czas okupacji 1939-1945 - "Życie codzienne w okupowanym Krakowie" (grupa 20 osób)

Uczestnicy oprowadzania dowiedzą się, jak w okresie niemieckiej okupacji w mieście żyli i radzili sobie jego polscy, żydowscy, ale też niemieccy mieszkańcy. Zestawienie tych trzech perspektyw pozwoli uświadomić jak potężny wpływ na życie codzienne miała polityka rasowa oraz decyzje władz niemieckich o znaczeniu międzynarodowym. Zbiórka: przed wejściem do muzeum.

Prowadzenie: Wojciech Górny

Kościółek św. Benedykta

ul. Stawarza, www.jozef.diecezja.pl

godz. 10.00 – 13.00, oprowadzanie 11.00, 12.00

Zwiedzanie kościółka, którego początki – wg najnowszych badań archeologicznych - sięgają XI wieku.

Oprowadza: Roman Tekieli

Pracownia Pozłotnicza „Ossolin Art”

ul. Józefińska 15

godz. 10.30

To miejsce, o którym śmiało można powiedzieć „kultowe”. Słynna pracownia pozłotnicza „Ossolin art”. Jej właściciel w niezrównany sposób opowiada o swoim rzemiośle, zabierając nas w świat fruujących płatków złota. Tu naprawia się anielskie skrzydła i leczy stare okaleczone czasem ramy. Troska i maestria, pasja, wieloletnie doświadczenie i niepowtarzalna atmosfera tego miejsca stworzyły jedną z najlepszych podgórskich pracowni rzemieślniczych. Przekonajmy się, że wszystko jest kwestią smaku!

Opowiada: Konrad Ossoliński

Relikty zespołu koszarowego Konnych Pionierów/Reitende Pionier

Kaserne **NOWE MIEJSCE**

ul. Dekerta 15

godz. 11.00

Od momentu ponownego pojawienia się w Podgórzu garnizonów wojsk Monarchii austriackiej, a w szczególności po podjęciu w 1850 r. decyzji o powołaniu i budowie Twierdzy Kraków dla potrzeb garnizonu adaptowano, a potem także wznoszono nowe obiekty koszarowe. Uroczy, trochę zapomniany zakątek przy ul. Dekerta nosi pamięć jednej z mocno nietypowych, a jednocześnie nieprzeciętnie ciekawych takich budowli - stacjonowali tu Pionierzy konni. Nie jest ta okolica także wolna od zapisanych dzisiaj raczej na kartach starych map, ale być może też w innych znakach przestrzeni - historii obiektów bojowych, fortyfikacyjnych Twierdzy. Spróbujemy ustalić, odczytać z widzialnych jeszcze śladów - historię tego miejsca, poświęcając i czasem późniejszym mgnienie oka. Chwilę namysłu poświęcimy też rozważeniu sytuacji obecnej, pomysłom na przyszłość dla tego miejsca.

Oprowadza: Krzysztof Śliwa (Małopolskie Stowarzyszenie Miłośników Historii RAWELIN).

Zajazd Pod Kotwicą, podwórze

ul. Limanowskiego 5

godz. 11.00

Budynek "Zajazdu Pod Kotwicą" odegrał w latach powojennych niezwykle ważną rolę w dziejach krakowskiej psychiatrii. To właśnie w tym budynku w 1946 roku dr Władysław Stryjeński, jeden z najwybitniejszych polskich lekarzy psychiatrów, utworzył pierwszą i przez wiele lat jedyną w Krakowie (oraz jedną z pierwszych w Polsce) Przychodnię Zdrowia Psychicznego, co było w tamtym czasie dokonaniem pionierskim. Zapraszamy do niedawno odnowionego przez dewelopera Matexi Polska budynku przy Limanowskiego 5. Opowiemy o historii wspomnianej, ważnej również dla Podgórza, Przychodni oraz o jej twórcy, doktorze Władysławie Stryjeńskim. Będzie można również obejrzeć wystawę poświęconą temu zasłużonemu lekarzowi i działaczowi społecznemu.

Opowiada: Damian Leszczyński

Muzeum Podgórze - Oddział Muzeum Krakowa

ul. Limanowskiego 51, www.muzeumkrakowa.pl

godz. 11.00 - wernisaż pokazu „Witryna z zabawkami”.

„Witryna z zabawkami” to zbiorowe dzieło muzealnej publiczności, która wcieliła się w role kuratorów i przez cały wrzesień w Muzeum Podgórze pracowała nad wystawą złożoną z historycznych zabawek z kolekcji rodziny Sosenków. Bieżanowska kolekcja jest największą w Polsce kolekcją zabawek historycznych. W czasie spotkań warsztatowych w Muzeum Podgórze kilkunastoosobowa grupa kuratorów, opracowywała koncepcję wystawy, dobierała obiekty, tworzyła własne interwencje pod okiem rzemieślników, przygotowywała aranżację plastyczną i podpisy. Efekty ich pracy zobaczymy podczas wernisażu. Na otwarcie zapraszamy z własną, ulubioną zabawką, którą będzie można sfotografować, następnie fotografie opisać i dołączyć do ekspozycji w witrynie.

Fundacja Targ Pietruszkowy **NOWE MIEJSCE**

ul. Kalwaryjska 9-15, www.targpietruskowy.pl

godz. 11.00

zbiórka na Rynku Podgórskim przy „fontannie”

Kiełbasa piaszczańska, suska sechłońska, oscypek czy lemoniada z lawendy to tylko niektóre produkty, jakie znajdziecie na targu przez bywalców zwanym “Pietruszką”. Tym razem chcemy Was zaprosić w podróż po małopolskich (i nie tylko) smakach snując opowieść o tym, jak to kiedyś targowano w Podgórzu i skąd obecnie przyjeżdżają najlepsze produkty rolno-spożywcze, które możecie nabyć na Targu Pietruszkowym.

Szachy drewniane

ul. Benedykta 3, www.mojeszachy.pl

godz. 11.00 - 12.00 i 15.00 – 16.00

Jest w Podgórzu miejsce, w którym w tajemniczy sposób z drewnianych klocków drewna wyrastają pionki, królowe, królowie i wieże – dowolnych rozmiarów. Artysta potrafi wyczarować dowolne figury szachowe z dowolnego drewna w dowolnym kolorze, charakterze czy wielkości. Wykonywane ręcznie w pojedynczych egzemplarzach, Twórcą tego szachowego świata jest artysta rzeźbiarz Łukasz Wiciarz. Największa plansza do gry, która tu powstała miała rozmiar 80 cm. Zapraszamy na opowieści o pasji rzeźbienia jednej z najszlachetniejszych królewskich gier.

Zaprasza właściciel: Łukasz Wiciarz

Szkoła Podstawowa nr 29 im. Jana Matejki

al. Dembowskiego 12-14

godz. 11.00-13.00

Zapraszamy na wystawę starych dokumentów opowiadających o dziejach szkolnictwa w Podgórzu. Można będzie zobaczyć między innymi księgi uczniów z XIX wieku, protokoły rad pedagogicznych z początku XX w. i wiele innych dokumentów dotyczących Szkół Podstawowych nr 23 i 29 oraz Gimnazjum nr 34.

Centrum Kultury Podgórza

ul. Sokolska 13, www.ckpodgorza.pl

godz. 11.30

„Spotkanie ze starą szkołą” - Orowadzanie po Centrum Kultury – podróż do lat 50., gdy w budynku mieściła się szkoła. Do zobaczenia m.in. dawne mieszkanie tercjana, sala widowiskowa, sala taneczna i piwnice oraz unikalna okazja do nauki gry z zośkę.

Orowadza: Iwona Wernikowska

Studio Ceramiki „Terra”, „Lepione dla smaku” - warsztaty ceramiczne

ul. Potebni 6

godz. 12.00-13.30 WYMAGANE WEJŚCIÓWKI (7 osób)

godz. 12.00-17.00 zwiedzanie pracowni

Studio Ceramiki „Terra” słynie z aniołów, bo w dobrym smaku jest mieć swego opiekuna lub opiekuna komuś podarować. Pewnego dnia właścicielka postanowiła zrobić coś użytkowego. Na początek zaprojektowała zestaw śniadaniowy składający się z talerzyka, kubka, kieliszka do jajek i filiżanki do herbaty, bo lubi pić herbatę w filiżance.

Bo miło jest usiąść do pięknie nakrytego stołu wysmakowanymi naczyniami ceramicznymi. Od tego czasu minęło 10 lat, a z Pracowni "Terra" wyruszyły w świat liczne talerze do spaghetti, wszelkich rozmiarów miski, miseczki, czarki, pojemniki kuchenne, patery na owoce i ciastka. Wyfruwają niemal natychmiast, bo po prostu chce się je mieć od razu i od razu nappełnić je smakiem.

Co innego zatem może powstać podczas wizyty w takim miejscu - filiżanka do herbaty, ulepimy ją razem. Będzie można też zobaczyć klimatyczną pracownię i porozmawiać o smakach z niezwykłą właścicielką - Barbarą Pudełko.

"Posmakować tajemnicy... O astronomicznych i geodezyjnych sekretach

Podgórza"

godz. 12.00

zbiórka: pod Kopcem Kraka od strony Krakowa

Podgórze kryje wiele tajemnic, ale niektóre z nich są na prawdę zaskakujące! Bo czy wiedzieliście, że Kopiec Krakusa, jeden z symboli Podgórza, to najstarsze obserwatorium astronomiczne w Polsce, a wraz z innymi kopcami Krakowa tworzy ziemne Stonehenge? Albo, że Podgórze leży aż na dwóch półkulach Ziemi, gdyż jego środkiem przebiega południk zerowy? A w samym planie

miasta Podgórze zakodowana jest tajemna symbolika? O takich, nieoczywistych tajemnicach Podgórze opowie Mariusz Meus - odkrywca nowego środka Polski, badacz historii geodezji, astronomii oraz sekretów Krakowa z akcji "Honorowy Południk Krakowski" (www.facebook.com/HonorowyPoludnikKrakowski)

Wypożyczalnia Płyt DVD i Blu-ray DISC Video-Film

ul. Kalwaryjska 20, www.wypożyczalnia-video.pl

godz. 12.00 – spotkanie z Janem Jeżem

Prawdziwy rarytas dla wielbicieli filmów! Spotkanie z Janem Jeżem i ciekawa rozmowa o działającej od trzydziestu lat podgórskiej wypożyczalni. Czynna 365 dni w roku, ma w ofercie ponad 12 tysięcy tytułów! Jak wyglądały jej początki? Jak zmieniał się rynek z kaset VHS na płyty DVD? Jakie są nowości i zapowiedzi? Kim są klienci? Rozmowę poprowadzi pasjonatka filmów i podgórskiej wypożyczalni Agnieszka Wanicka (Stowarzyszenie PODGORZE.PL).

Fort nr 31 pod św. Benedyktem **WYMAGANE WEJŚCIÓWKI**

godz. 12.00 – 16.00 (9 grup po 20 osób)

zbiórka przy bramie fortu

Unikalny i bardzo klimatyczny obiekt-relikt austriackiej fortyfikacji strategicznego punktu Galicji - terenu Krakowa i Podgórze z okolicami - ponownie otwiera swe bramy. Tajemnice i obiektywne piękno obiektu znanego wizualnie, a tak jednocześnie nie odkrytego przez wielu stanie do dyspozycji zainteresowanych. Obrona tego fortu przed nierozważnym zagospodarowaniem była jednym z wydarzeń, które legły u podstaw sformalizowania się Stowarzyszenia PODGORZE.PL. Klimat forttecznego życia w czasie pokoju i przewidywanej wojny, sekrety uzbrojenia i taktyki walki oblężniczej przybliży Państwu oprowadzający po forcie pasjonaci - przewodnicy z Małopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Historii RAWELIN.

Szpital Psychiatryczny im. dr. Józefa Babińskiego w Kobierzynie

ul. Babińskiego 29, www.babinski.pl

godz. 12.00- 14.00 wystawa „Uważaj na głowę”

miejsce zbiórki: główne rondo przy szlabanie wjazdowym do Szpitala

www.facebook.com/uwazajnaglowe

od godz. 12.00 do 14.00 oprowadzanie z przewodnikiem co 20 minut

Wystawa w budynku Centrum Terapii kobierzyńskiego szpitala jest szczególna. W sugestywny sposób pokazuje doświadczenie choroby psychicznej, procesu leczenia i zdrowienia z perspektywy pacjenta. Zwiedzając wystawę, można dosłownie poczuć to, co przeżywa pacjent. Po wystawie oprowadzają wolontariusze, wśród których większość doświadczyła kryzysu psychicznego.

godz. 15.00 – oprowadzanie po terenie szpitala

Zbiórka obok budynku teatru, przy głównym rondzie szpitala.

Dziedzictwo smaku w Kobierzynie to historia smaku uprawianych tu w latach przedwojennych warzyw i owoców oraz chleba wypiekanego z mąki pochodzącej ze zboża uprawianego w tutejszym gospodarstwie rolnym. W trakcie zwiedzania kobierzyńskiego Szpitala opowiemy o tym historycznym dziedzictwie. W dzisiejszych czasach, w Pracowni Kulinarnej naszego Szpitala pieczona jest od prawie 40 lat, wg niezmienniej receptury, Szarlotka Kobierzyńska, która jest naszym „produktem regionalnym”. Uczestników zwiedzania zaprosimy oczywiście na degustację. Wszystkiemu temu będzie towarzyszyć opowieść o historii Szpitala i czasach teraźniejszych, a także o ludziach, którzy tu się leczą.

Krakowska Pijalnia Zdrojowa

ul. Wadowicka 1b (Rondo Antoniego Matecznego)

godz. 13.00-16.00

Biletem wstępu będzie kapelusz, jako nakrycie głowy przywołujące czasy świetności Zakładu Antoniego Matecznego.

godz. 13.00

„O Czechu co przedkładał wodę nad piwo, czyli przypomnienie postaci Antoniego Matecznego i jego zasług dla Podgórze” – Alina Duda
„Minerały z Natury, czyli zalety wody mineralnej ze źródeł Matecznego” – Barbara Kopczyńska

Oficjalne otwarcie Pijalni przez mieszkańców Podgórze

godz. 13.40 – degustacja wody mineralnej

godz. 14.00-15.00

„Śladami Antoniego i kuracjuszy czyli ścieżka edukacyjna w Parku Zdrojowym” – Maciej Tomaszewski (zbiórka chętnych przy alejce)
„Spacer do źródeł, czyli o ujęciach wody i wodzie” – Alina Duda (zbiórka chętnych przy altanie)

godz. 15.00-15.30

„Hyde Park o wodzie, czyli co trzeba wiedzieć” – Barbara Kopczyńska (w pijalni)

„Zakład Kąpieli Antoniego Matecznego i stara rozlewnia wody” – Alina Duda (od głównego wejścia do Manufaktury Pieroga)

„Matka Boża Nieustającej Pomocy, czyli nie tylko o jej wizerunku” – Maciej Tomaszewski (przy mozaice)

godz. 15.30 - wspólne zdjęcie Gości przed Krakowską Pijalnią Zdrojową.

Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora CRICOTEKA

ul. Nadwiślańska 2-4

godz. 13.00

Oprowadzanie, podczas którego poznamy odpowiedzi m.in. na takie pytania, jak – w jaki sposób budynek Muzeum wpisuje się w kontekst Podgórze, jaka jest historia tego miejsca, czym inspirowana jest bryła oraz jak obecnie działa

Cricoteka i jakie łączy funkcje. Orowadzanie to okazja by poznać Cricotekę – przestrzeń, wnętrza, a także prezentowane wystawy.

Orowadza: Justyna Droń (Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka)

Kościół św. Józefa

ul. Zamoyskiego 2, www.jozef.diecezja.pl

godz. 13.15 – zwiedzanie podziemi plebanii czyli Kamieniołomu Jana Pawła II

Wykute w skałach Krzemionek, były piwnicami zajazdu, gdzie składowano towary i opał. Po wprowadzenia stanu wojennego stały się schronieniem oraz niezwykle prężnym i znanym ośrodkiem spotkań podziemnej „Solidarności” zakładów pracy Podgórze, a także miejscem działalności artystycznej, podziemnym teatrem, galerią sztuki oraz spotkań z liderami opozycji. Dziś ta wyjątkowa przestrzeń jest centrum kulturalno – religijnym, a jej nazwa pochodzi od poematu Karola Wojtyły „Kamieniołom”.

Orowadza: Marek Cholewka

godz. 14.00 - „Golgota Podgórska – ogród rzeźb”

Plenerowa galeria 30 rzeźb prof. Wincentego Kućmy o tematyce religijnej i patriotycznej wtopionych w naturalne otoczenie skał i zieleni.

Orowadza: ks. Proboszcz Antoni Bednarz

Teatr KTO

ul. Zamoyskiego 50, www.teatrkto.pl

godz. 13.30 - postacie spektaklu Peregrinus orowadzą po wnętrzach Teatru oraz odsłonią tajemnice sensorycznego ogrodu.

godz. 14.00 - przedpremierowy pokaz filmu z seansu performatywnego „Biedni Polacy patrzą na getto” w reżyserii Jerzego Zonia, który odbył się 21 maja 2021 roku, na Placu Bohaterów Getta w Krakowie.

Po emisji zapraszamy na spotkanie i otwarte rozmowy z Dyrektorem Jerzym Zonem oraz artystą Aleksandrem Janickim – twórcą koncepcji projektu nowej siedziby Teatru KTO.

Budynek dawnej fabryki „Kryształ”

ul. Lwowska 30

godz. 14.00

Kryształ to strefa czekolady. Tym razem ze względu na remont nie zajrzemy nawet na podwórze, ale przed budynkiem poznamy historię najstarszej podgórskiej firmy cukierniczej. Tu rządziły cukierki i czekoladki. Tego cukierniczego imperium strzegł tajemniczy soból z kryształem w łapkach.

Wszystko działa się nie tak dawno, nie tak daleko, choć nieco pod ziemią. Teraz pozostała tylko intrygująca nazwa – „Kryształ”, budynek i burzliwa historia. O wszystkim opowie Anna Konieczkowska.

Degustacja piw rzemieślniczych WYMAGANA REZERWACJA

Spoko, ulica Kalwaryjska 9-15, wejście od placu Niepodległości

godz. 14.00-15.30, dla osób pełnoletnich

<https://app.evene.pl/event/pdod2021degustacja/>

Ponad 10 lat temu rozpoczęła się rewolucja piwna w Polsce. Nowofalowe browary rzemieślnicze (również nazywane kraftowymi) o wiele częściej czerpią z tradycji polskiego dziedzictwa piwowarskiego niż monopolisci z browarów koncernowych. Zgodnie z powiedzeniem, że piwa koncernowe robi księgowy, a krafty robi artysta - browarnik!

Będzie to okazja do smakowej podróży po dziedzictwie kulturowym polskiego browarnictwa. Spróbujemy zarówno tradycyjnych historycznych polskich stylów piwa, jak również, tych bardziej kombinowanych, czasem nazywanych hipsterskimi. Będzie także okazja spróbować tzw. okrętu flagowego polskich piw kraftowych, czyli idealnego piwa do rozpoczęcia podróży życia po bogatym, różnorodnym świecie piw rzemieślniczych.

Zaprasza: Paweł Mrozowicz (przewodnik miejski z 15-letnim doświadczeniem, pionier wycieczek kulinarnych w Polsce, bloger kulinarny, Podgórzanin z wyboru).

Biblioteka Kraków, Biblioteka Główna

ul. Powroźnicza 2, www.biblioteka.krakow.pl

godz. 14.30

Biblioteka zaprasza do budynku otwartego po gruntownym remoncie. Goście poznają historię zabytkowego XIX-wiecznego dworku w Dębnikach należącego do Beaty Matejkówny Kirchmajerowej, odwiedzą pokój poświęcony pamięci Jerzego Pomianowskiego pisarza, znawcy historii Europy Wschodniej, redaktora i tłumacza książek. Będą mogli również przysiąść w ogrodzie w otoczeniu pomników przyrody, a także dowiedzieć się, jakie zbiory są gromadzone w bibliotece, jak można z nich korzystać.

Oprowadza: Jolanta Wierzchowska-Kozaczka.

Smoki Południa Park. Prywatna część zespołu podworskiego na Woli

Duchackiej **NOWE MIEJSCE**

Smak Dziedzictwa - impreza plenerowa

ul. Estońska - ogródek naprzeciw wejścia do Parku Duchackiego

godz. 16.00

Otwieramy drzwi do prywatnej części terenów podworskich. Porozmawiamy o tym, jak smakuje dziedzictwo na Woli, jakie są zamiary, wizja najbliższej przyszłości dla tego miejsca. Pogrzebiemy w historii. To wszystko w otoczce zabawy w myśl oświeceniowego zalecenia: uczyć bawiąc. Rozrysujemy historyczną mapę kulinarną Woli, weźmiemy udział w happeningu gastro, muzyce do kotleta, degustacji od Szefa - Ruskie Mojej Mamy, oglądaniu zdjęć,

prezentacji „Przepisów kulinarnych Podgórze Duchackiego” (książki), Kąciku humoru literackiego ŻARCIE I ŻARTY, może i Kąciku Piosenki Samobójczej „W stawie zimna woda”, w zakupach na stoisku stowarzyszeniowym Wszystko po 0,99 (*ni mom wydać*), w degustacji zupy z gwoździa programu i napoju *zbożole nuwo*. Przewidziano tradycyjny kociołek wolski, konkurs rzutów do celu – upoluj grubego zwierza, W pogoni za kaczką, czyli jak się bawili dawni wolanie, bieg truchtem dookoła stawu, ćwiczenia zdrowotne pani Basi, strefę wypoczynku – leżenie do góry brzuchem, ew. plackiem. W nagrodę zwycięzcy konkursów otrzymają vouchery na rejsy po Wiśle, ufundowane przez klub wodny Smoki Południa.

Zapraszają: Smoki Południa Park, Stowarzyszenie Przyjaciół Woli Duchackiej, Centrum Kultury Podgórze - Klub Wola Duchacka

Centrum Sztuki Współczesnej Wiewiórka

ul. Na Zjeździe 8

godz. 17.00 wprowadzanie

CSW Wiewiórka tworzy twórczy klaster zlokalizowany w XVIII-wiecznym Składzie Solnym. To miejsce, które będąc bazą dla krakowskich artystów, organizacji działających w polu sztuk wizualnych i edukacji, jest również artystycznym zapleczem dla aktywistów i oddolnych inicjatyw. Zapraszamy na wprowadzanie po aktualnych wystawach i pracowniach artystów.

Stacja Badawcza OUTSIDER Art

ul. Kalwaryjska 29/0, www.stacjabadawcza.com

godz. 18.00

Synergia. Obraz + Dźwięk, performatywny projekt oparty na generowaniu dźwięków pod wpływem „słuchania” graficznych obrazów Aleksandra Mitki, prezentowanych w galerii Stacja Badawcza OUTSIDER Art na wystawie *Paleotica-Impositusy*.

Improwizacje na syntezatorach Jaro Tochowicza, artyści muzyka otwartego na eksperymenty, poszukującego nowych brzmień i efektów akustycznych to z pewnością interesujące doświadczenie wzmacniające i uzupełniające odbiór obrazów, przekładające treści wizualne na wartości dźwiękowe.

Stacja Badawcza OUTSIDER Art to placówka Stowarzyszenia Psychiatria i Sztuka im. dr. Andrzeja Kowala. Ulokowana w sercu Starego Podgórze jest jedyną tego typu galerią, która realizuje działania zmierzające do popularyzacji i lepszego zrozumienia sztuki szeroko pojętej, zarówno profesjonalnej, art brut, jak i wszelkiego rodzaju zjawisk z obszaru outsider art zwłaszcza w zakresie malarstwa, rysunku, grafiki, fotografii, działań przestrzennych i filmu. Ośrodek jest miejscem aktywizacji społecznej i zajęciowej, prowadzi warsztaty, konsultacje i konkursy. Gromadzi kolekcje sztuki oraz dokumentuje twórczość artystów. Organizacją galerii i wystaw zajmuje się Grażyna Borowik, malarka, pedagog i prezydent Stowarzyszenia.

Kino KIKA

ul. Krasickiego 18, www.kinokika.pl **WYMAGANE WEJŚCIÓWKI**

Urodziny Pedro Almodóvara (2. edycja Nocy Kin Studyjnych)

19.00 - Ludzki głos + Q&A z Tildą Swinton (sala Sofa)

20.30 - Julieta (sala Sofa)

22.30 - Ból i blask (sala Biba)

Pedro Almodóvar – hiszpański reżyser i scenarzysta filmowy. Laureat dwóch Oscarów, jeden z najbardziej znanych i cenionych na świecie reżyserów kina autorskiego 25 września skończy 72 lata. Z tej okazji podgórskie Kino KIKA zaprasza na pokazy zrealizowanych w ostatnich latach filmów mistrza europejskiej kinematografii. Dodatkowo – wystawa plakatów prezentująca wybrane filmy Pedro Almodóvara.

(Wejściówki do odbioru w kasie kina od 20 września)

WYDARZENIE TOWARZYSZĄCE:

Muzeum Podgórze - Oddział Muzeum Krakowa

ul. Limanowskiego 51, www.muzeumkrakowa.pl

godz. 10.00-15.00

W dobrym smaku - kiermasz rękodzieła artystycznego

Całodzienny kiermasz rękodzieła artystycznego przewodników miejskich zrzeszonych w pandemicznym projekcie „Kuznia talentów przewodnickich”. W czasie pandemii przewodnicy, niezwykle ważna i charakterystyczna dla Krakowa grupa zawodowa, nagle zostali pozbawieni możliwości wykonywania swojego zawodu. Swoją twórczą energię wielu z nich przerzuciło na wytwórczość. Dzięki talentom i kreatywności powstały przedmioty piękne i użytkowe, które będzie można nabyć, wspierając w ten sposób ludzi na co dzień przybliżających turystom piękno i historię naszego miasta. Zapraszamy na dziedziniec i do wnętrza Muzeum Podgórze.

NIEDZIELA, 26 WRZEŚNIA - SPACERY

Spacer eksperymentalny. Panoramy pamięci

godz. 6.00 (3 h)

zbiórka: Kopiec Kraka

Podczas eksperymentalnego spaceru będziemy eksplorować teren Krzemionek Podgórskich od Kopca Kraka, przez Kamieniołom Libana aż po tereny Miejsca Pamięci KL Płaszów. W trakcie spaceru będziemy posługiwać się metaforą panoramy i krajobrazu - zbadamy wzajemne relacje pomiędzy widokami historycznymi i współczesnymi Krakowa. Materiałem porównawczym będą dla nas archiwalne fotografie i współczesny krajobraz miasta.

Oprowadza: Kamil Karski (Muzeum KL Płaszów)

Ludwinów

godz. 9.30 (ok. 1,5 h)

zbiórka: przystanek autobusowy "Ludwinów" w kierunku ronda Matecznego

Ludwinów to dawna wieś, po której zachował się zespół kilku uliczek ze starą zabudową. Niestety, dalszy los tych budynków jest niepewny, a ostatnie dwa drewniane domy są już opuszczone. Ludwinów miał ciekawą historię jako wieś i później jako dzielnica Krakowa. Tutaj zlokalizowano zakłady garbarskie i inne zakłady przemysłowe. Stąd wywodzi się legendarny Robotniczy Klub Sportowy "Garbarnia", mistrz Polski w piłce nożnej z 1931 roku. Tutaj mieszkało kilka znanych postaci, o tym miejscu powstawały piosenki a nawet wodewil "Lola z Ludwinowa". Na wycieczce będziemy kluczyć wśród pozostałości dawnego Ludwinowa, zajrzemy również pod obie ludwinowskie świątynie. Na zakończenie przewodnik zobowiązuje się zaśpiewać "Ludwinowskie tango", do czego zachęca wszystkich uczestników wycieczki.

Oprowadza: Emil Bajorek (Stowarzyszenie PODGORZE.PL, PTTK, Crux Galiciae, pokrakus.wordpress.com)

Okupacja niemiecka na Wzgórzu Lasoty

godz. 10.00 (ok. 1 h)

zbiórka: pomnik Edwarda Dembowskiego (Plac Lasoty)

Współpracownik gestapo - Gustaw Beckmann i miejsca z nim związane. Przypomnienie ofiar jego zbrodniczej działalności w oparciu o dokumenty z Archiwum Narodowego w Krakowie i Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie. Zajrzemy także do willi Gustawa Beckmanna (obecnie Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych), ul. Parkowa 12.

Oprowadza: Barbara Ostafin

Kielbasa piaseczyńska – smak, który otworzył kijakom drogę na dwór Kazimierza Wielkiego

godz. 10.00 (ok. 1,5 h)

zbiórka: przed Domem Cechowym przy ulicy Cechowej nr 93.

Historia tradycyjnego rzemiosła rzeźniczego mieszkańców Piasków Wielkich. Międzynarodowe szlaki handlowe bydłem. Tradycyjny strój kijaków. Dom Cechowy Rzeźników i Wędliniarzy w Piaskach Wielkich - działalność, rola w życiu społeczności.

Oprowadza: Ewa Gaj (autorka książki „Na granicy miasta i łąki. Dziedzictwo kulturowe Dzielnicy XI Krakowa Podgórze Duchackie”)

Podgórze dla początkujących czyli historia Podgórza „w pigułce”

godz. 10.00 (ok. 2 h)

zbiórka: przed kościołem św. Józefa

Poznamy miejsca związane z dziejami Królewskiego Wolnego Miasta na prawym brzegu Wisły, odnajdziemy miejsce, gdzie odpoczywa Herkules, i gdzie ukryta jest najstarsza w mieście „łodówka”. Wyruszymy śladami zasłużonych Podgórczan, zajrzemy do pracowni alchemicznej i malowniczego Miasta – Ogrodu, u stóp którego wznosi się kościół nazywany „szopką krakowską”; odkryjemy zagadkę podgórskiego kurhanu, rozszyfrujemy nazwę „Na Zbóju”, a także poznamy niedostępny fort strzegący szlaków handlowych i podgórską nekropolię, a jak wystarczy nam sił... zdobędziemy szczyt Kopca Kraka!
Oprowadza: Elżbieta Lang (Stowarzyszenie PODGORZE.PL)

Tu była wieś Kobierzyn

godz. 11.00 (ok. 2 h)

zbiórka na przystanku MPK Komuny Paryskiej (okolice sklepu Stokrotka)

Gdzie był Wzór Północny, Południowy czy Zapaście, albo Myto- Kuźnia? Gdzie były dwa pałace? Gdzie stoi Matka Boska Kobierzyńska? Warto się dowiedzieć zanim pradawna wieś, włączona 80 lat temu do Krakowa, zostanie całkowicie zabetonowana.

Oprowadza: Urszula Kryszalowicz (autorka publikacji „Wieś Kobierzyn pod Krakowem”)

Podgórze dla najmłodszych (powyżej 6 lat)

godz. 11.00 (ok. 1,5 h)

zbiórka: pod Kopcem Kraka

Jakie tajemnice kryje w sobie Kopiec Kraka? Gdzie Mistrz Twardowski prowadził swoją szkołę alchemii, a gdzie straszy Czarna Księżniczka? Czy w Podgórzu grasowali zbójcy? Gdzie można spotkać podgórskie wiewiórki, a gdzie ukrywa się Podgórski Jelonek?

Tego i wielu innych ciekawych opowieści dowiedziecie się na spacerku przeznaczonym dla najmłodszych - a na wytrwałych odkrywców Podgórze na zakończenie zwiedzania czekać będzie słodka niespodzianka!

Oprowadza: Izabela Mistarz (Federacja Stowarzyszeń Przewodnickich)

Skansen umocnień polowych

godz. 12.00

zbiórka: pomnik na terenie KL Płaszow, ul. Kamińskiego

Rejon Płaszowa jest jednym z dwóch w Krakowie, gdzie oglądać można koncentrację różnych typów ziemno-drewnianych fortyfikacji z kilku okresów historycznych. Na 1,5 km trasie spaceru zobaczymy: szaniec z 1854 r., baterię z 1914 r. i zespół okopów z 1944 r., obrazujące przemianę, jaką sztuka obronna przeszła w ciągu 90 lat.

Prowadzi: Piotr Leonowicz

Machina sztuki w ruchu, spacer dla rodzin z dziećmi (powyżej 4 lat)

godz. 12.00 (1 h)

zbiórka: plac Cricoteki, ul. Nadwiślańska 2-4

Zabierzemy teatralne rekwizyty i wybierzemy się w podróż po okolicy. Spacer prowadzi specjalnie przygotowaną ścieżką, pełną ciekawostek, zagadek i twórczych zadań w przestrzeni Podgórze. Zapraszamy do wspólnych, teatralnych działań inspirowanych twórczością Tadeusza Kantora, jednego z najważniejszych twórców XX wieku.

Oprowadza: Justyna Droń (Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka)

Bagry – mazurskie klimaty w Krakowie

godz. 12.00, www.kz.hornkrakow.pl

zbiórka: parking przed KŻ HORN KRAKÓW, ul. Kozia 22, 10 minut z przystanku Rzebika (tramwaj: 11, 20, autobus: 125, 128, 158) na miejsce podjeżdża autobus 127

Bagry – kawałek Mazur w Krakowie. Obejrzymy zalew i okolice z wieży widokowej i mariny Klubu Żeglarskiego Horn Kraków. Poznamy historie zalewu, znane i nieznane. Powstały tu nowe atrakcje: ścieżka edukacyjna, strefy relaksu, plaża Chorwacja i tężnia solankowa. Dowiemy się, gdzie w Krakowie można złapać wiatr w żagle i dlaczego na Bagrach jest go najwięcej. Jak penetrować głębiny wśród wraków i surfować na desce na wyciągu wakeboardowym.

Oprowadza: Józefa Ogrodnik (Prezes KŻ Horn Kraków)

Zakrzówek

godz. 12.30 (ok. 2 h)

zbiórka: kapliczka, tzw. "słup dębnicki" - koło ronda Grunwaldzkiego, przy ul. Barskiej, obok Centrum Kongresowego ICE, nieopodal pętli "os. Podwawelskie"

Dziś nazwa "Zakrzówek" kojarzy nam się z popularnym zalewem. Kiedyś jednak Zakrzówek był niemałą wsią, z ciekawą historią. Posiadał ulicowy układ zabudowy, miał swoje dwory (aż trzy). To na terenie dawnego Zakrzówka znajdziemy koszary barakowe kawalerii, dawny urząd akcyzowy, lokomotywę kursującą dawniej do Solvayu, kopiec Jana Pawła II czy kapliczkę, przy której przyszły papież się modlił. Oprócz tych miejsc uczestnicy wycieczki poznają także tajemnice parku Skały Twardowskiego, w tym m.in. aleję Elvisa Presleya czy owianą legendami Grotę Twardowskiego.

Oprowadza: Emil Bajorek (Stowarzyszenie PODGORZE.PL, PTTK, Crux Galiciae, pokrakus.wordpress.com)

Podgórski street art

godz. 13.30 (2 h)

zbiórka: kładka Bernatka po stronie Kazimierza

Podczas spaceru odwiedzimy Stare Podgórze, jak również postindustrialne Zabłocie. Zwłaszcza ta druga okolica jest fascynująca z perspektywy street artu, a to za sprawą Centrum Sztuki Współczesnej Wiewiórka, gdzie na co dzień pracuje kilku street artystów, a na ścianie będziemy podziwiać dzieło jednego z bardziej znanych krakowskich street artystów, Mikołaja Rejsa. Zobaczymy także niezależne centrum społeczno - kulturalne: Warsztat, której siedziba również jest pokryta street artem takich sław jak Noriaki i Space Invader. Dotrzemy również do parkingu będącego oazą wolności street artu, który jest otoczony przez ogromne bloki deweloperskiej pustyni. Śpieszmy się doceniać to artystyczne, niszowe Zabłocie, bo tak szybko odchodzi!

Oprowadza: Paweł Mrozowicz (przewodnik miejski, pionier wycieczek kulinarnych w Polsce, bloger kulinarny, a przede wszystkim Podgórczanin z wyboru).

Wojenne dzieje „Libana”. Kamieniołom Libana i Służba Budowlana w Generalnym Gubernatorstwie

godz. 14.00 (ok. 1 h)

zbiórka: ul. Za Torem 22, przed wejściem

Skąd się wzięła nazwa „Liban”? Dlaczego ten kamieniołom jako jedyny spośród krakowskich wapienników zyskał złą sławę? Leżący w cieniu KL Płaszów, teren byłego obozu karnego Służby Budowlanej był świadkiem wielu okupacyjnych tragedii. Poznamy rolę, ale i znaczenie gospodarcze, „Libana” w systemie okupacyjnego terroru. Zatrzymując się przed pomnikiem – mogiłą grupy junaków zamordowanych przez Niemców w 1944 roku, przywołamy tamte wydarzenia...

Oprowadza: Piotr Makuła (Muzeum Armii Krajowej im Gen. Emila Fieldorfa „Nila”)

Lokomotywnia Płaszów WYMAGANE WEJŚCIÓWKI (grupy po 30 osób)

godz. 14.30 i 16.00

Zbiórka: przed wejściem głównym na dworzec Kraków Płaszów od strony miasta

W latach 1908-1909, w odpowiedzi na wzrost zadań przewozowych na kolejach Galicji Zachodniej, na terenie przylegającym od południowego wschodu do stacji Podgórze Płaszów wybudowano jeden z największych w regionie zespołów parowozowni i warsztatów naprawy taboru. To unikatowy dziś przykład ewolucji kolejowej myśli technicznej. Zwiedzanie pozwoli zapoznać się z jego historią oraz specyfiką pracy.

Oprowadza: Stowarzyszenie Miłośników Kolei w Krakowie

Śladem przemysłu spożywczego - w poszukiwaniu fabryk smaku

godz. 15.00 (ok. 1,5 h)

zbiórka: pod pałacem „Kryształ” - róg ulic Lwowskiej i Limanowskiego. Przemysł spożywczy zawsze był jednym z najważniejszych działów gospodarki. Również w Podgórzu istniały liczne fabryki artykułów spożywczych. Na trasie spaceru odwiedzimy miejsca gdzie funkcjonowały niektóre z nich, reprezentujące różne smaki: słony, gorzki, kwaśny oraz ten najprzyjemniejszy - słodki.

Oprowadza: Sławomir Węgrzyn (upadektechnikrakowa.blogspot.com)

Podgórskie Popołudnie Wspomnień – Smaki Dziedzictwa

godz. 15.30 (1,5 h)

zbiórka: w miejscu dawnej fontanny na Rynku Podgórskim, czyli tam, gdzie trójkąt Rynku zbiega się przed kościołem św. Józefa.

Podgórskie Popołudnie Wspomnień to spacer ulicami Podgórza, podczas którego opowiadamy sobie o tym, co pozostało w naszej pamięci z lat 60., 70. i 80. W tym roku wyruszymy tropem podgórskich smaków, by na ulicy Limanowskiego wspomnieć piekarnie p. Liszki i p. Sieprawskiej, mleczarnię przy Rynku Podgórskim, smak lodów i truskawkowego koktajlu w Koktajl-barze przy ul. Warneńczyka, kokosków i krachli z kiosku spożywczego p. Jędrzejowskiego na rogu ulic Parkowej i Potiebni, oraz inne smaki, które pozostały w naszej pamięci.

Zapraszamy wszystkich, którzy ten okres pamiętają, i zechcą z nami wspominać. Zapraszamy również młodszych, którzy chcieliby dowiedzieć się, jakie było kiedyś nasze Podgórze, i co w nim kiedyś najbardziej smakowało. Prowadzenie: Andrzej Zdybalski (Stowarzyszenie PODGORZE.PL)

„Co tam naprawdę jest? – spacer śladami historii dworu Bemów na Woli Duchackiej

godz. 15.30

zbiórka: w altanie nad stawem w parku Duchackim

Muzeum Podgórza zaprasza mieszkańców Woli Duchackiej na wyjątkowy spacer śladami dworskiej historii dzielnicy. Poznamy niezwykłą historię, niezwykłego obszaru, o którego kształt i przyszłość dzielnie walczyli mieszkańcy i miłośnicy Woli. Dowiemy się czegoś od siebie i czegoś o sobie. Spacer poprowadzą członkowie Stowarzyszenia Przyjaciół Woli Duchackiej oraz studentki III roku socjologii Akademii Górniczo-Hutniczej Aleksandra Mikulec i Klaudia Polańska.

Galicyjska Kolej Transwersalna w historii i krajobrazie Podgórza

godz. 16.00 (ok. 2 h)

zbiórka: Na przystanku tramwajowym „Dworzec Płaszów Estakada”, przy schodach prowadzących na peron I stacji Płaszów.

Powstała w latach 1882-1885, Galicyjska Kolej Transwersalna, była strategiczną alternatywą dla „magistrali” Wiedeń-Kraków-Lwów. W Galicji Zachodniej

uzupełniono ją o ważne dla komunikacji regionu, linie z Oświęcimia i Suchej do Podgórza. Dzięki temu Podgórze otrzymało bezpośredni dostęp do dróg żelaznych, co zdecydowanie wpłynęło na jego rozwój demograficzny i gospodarczy. Jakie okoliczności towarzyszyły budowie Kolei Transwersalnej w Podgórzu i gdzie można szukać związanych z tym pamiątek dowiemy się w trakcie spaceru.

Prowadzenie: Dominik Lulewicz (Muzeum Krakowa)

Tajemnice i zagadki dawnego Płaszowa

godz. 16.00 (ok. 1,5h)

zbiórka: pętla tramwajowa Mały Płaszów

Przejdziemy najstarszą częścią Płaszowa. Zapoznamy się z bogatą historią tego miejsca oraz zobaczymy zachowane elementy architektury podmiejskiej z XIX w. i pocz. XX w. Poznamy też cenne walory przyrodnicze dzielnicy oraz miejsce, gdzie znajduje się geograficzny środek Krakowa.

Oprowadzają: Maciej Mieziań (Muzeum Krakowa) wraz z drużyną

Podgórska bohema – dekadenski spacer degustacyjny WYMAGANA REZERWACJA

godz. 16.30 (3 h), tylko dla osób pełnoletnich.

zbiórka: Należse, ulica Romanowicza 4

rezerwacja: <https://app.evene.pl/event/pdod2021bohema/>

Podczas tego wyjątkowego spaceru będziemy mieli okazję posmakować podgórskie smaki, zarówno te bardziej jak i mniej tradycyjne. Będziemy podążać trasą podgórskiej bohemy, czyli knajp, które budują obecny koloryt Podgórza. A przecież koloryt jest niczym żywica, która z czasem zamienia się w bursztyn dziedzictwa!

Potrawy, desery i napoje, które będziemy próbować będą w wielkościach degustacyjnych, aczkolwiek odwiedzimy co najmniej cztery miejsca, zatem warto przyjść głodnym. Co nie zmienia faktu, iż osoby z apetytem Roberta Makłowicza, mogą czuć lekki niedosyt. Nie ma bohemy bez używek, więc będziemy mieli co najmniej kilka okazji do wznoszenia podgórskich toastów. Oprowadza: Paweł Mrozowicz. (przewodnik miejski, pionier wycieczek kulinarnych w Polsce, bloger kulinarny, a przede wszystkim Podgórzanin z wyboru).

WEJŚCIÓWKI DO ODBIORU:

Muzeum Podgórza, oddział Muzeum Krakowa, ul. Limanowskiego 51 w dniach: 18 – 19.09 oraz 22 – 24.09 w godz. 10.00-17.00.

Wszelkie informacje tel.: 12 396 39 49, biuro@podgorze.pl

Ze względu na stan epidemii organizator zastrzega sobie prawo zmiany programu.

ORGANIZATOR

Stowarzyszenie PODGORZE.PL

PARTNERZY

Rada Dzielnicy XIII, Centrum Kultury Podgórze

WSPÓŁPRACA

Muzeum Krakowa/Muzeum Podgórze

Muzeum Armii Krajowej im Gen. Emila Fieldorfa „Nila”

Stowarzyszenie Miłośników Kolei w Krakowie

Stowarzyszenie Przyjaciół Woli Duchackiej

Zespół Szkół Gastronomicznych nr 2 im. Odon Bujwida

Małopolskie Stowarzyszenie Miłośników Historii RAWELIN